

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 15 september 2010
Ons kenmerk 37/5.6/2010010467
Behandeld door mevrouw A. Bosch (0592) 36 54 11
Onderwerp: Tussenrapportage onderwijskansenplan 2008-2011

Geachte voorzitter/leden,

In uw vergadering van 8 oktober 2008 is het Onderwijskansenplan 2008-2011 met algemene stemmen aangenomen. Hiervoor hebt u voor de periode 2008-2011 € 1,65 miljoen beschikbaar gesteld uit het Stimuleringsfonds Drentse projecten om een kwaliteitsslag mogelijk te maken in het (basis)onderwijs in Drenthe, met name op het gebied van taal- en rekenprestaties.

Het budget is vooral bedoeld voor de sociaaleconomisch zwakkere regio's in Drenthe: Zuidwest-Drenthe, Zuidoost-Drenthe en de Veenkoloniën.

De langetermijndoelstelling is dat over 10 jaar het onderwijsniveau in Drenthe minstens gelijk is aan het landelijk niveau. Om de langetermijndoelstelling te halen wordt er in de periode 2008-2011 vooral ingezet op de volgende speerpunten:

- verhogen taal- en rekenprestaties
- vergroten ouderbetrokkenheid
- betere aansluiting (doorgaande (leer)lijnen)

De uitvoering van het Onderwijskansenplan is in volle gang. Met deze tussenrapportage willen wij u informeren over de voortgang.

In het schooljaar 2009-2010 zijn er naast projecten in Zuidoost-Drenthe ook projecten gestart in Zuidwest-Drenthe: waarbij het verbeteren van de taalprestaties een belangrijk doel is. Ook aan een betere aansluiting tussen voorschool-basisschool-voortgezet onderwijs (de doorgaande leerlijnen) wordt in de projecten aandacht besteed. Professionele leergemeenschappen zijn uitermate geschikt voor deze doelstelling.

Een belangrijke mijlpaal, waar alle bestuurlijke (onderwijs)lagen bij betrokken zijn, is de ondertekening van het "kwaliteitsakkoord basisonderwijs Drenthe 2010 en 2011" geweest. Uniek in het Drentse akkoord is de kwaliteitsslag in de volle breedte: zowel een aanpak voor zwakke en zeer zwakke scholen, maar ook het stimuleren van excellente scholen in Drenthe.

De stand van zaken in Drenthe over aantallen zeer zwakke en zwakke scholen laat het volgende zien.

	2009	2010
Zeer zwakke scholen	19	16
Zwakke scholen	26	19

Dat betekent een procentuele afname van 16% zeer zwakke scholen en een afname van 30% zwakke scholen.

Onlangs heeft de Inspectie het rapport "zeer zwakke scholen in het basisonderwijs 2006-2010" gepubliceerd. In deze periode heeft de inspectie een uitgebreide analyse gemaakt van de zeer zwakke scholen, om meer zicht te krijgen op de factoren die een doorslaggevend rol spelen bij het ontstaan van zeer zwakke scholen. De forse toename van de aantallen zwakke of zeer zwakke scholen (eind 2008, begin 2009) zijn te verklaren uit de afspraken die voortkomen van het risicogerichte toezicht die de inspectie begin 2008 is gaan uitvoeren. En het toezicht op zwakke scholen is geïntensiveerd om te voorkomen dat ze zeer zwak worden.

Het komende schooljaar 2010-2011 wordt de doelstelling "ouderbetrokkenheid" nadrukkelijk geagendeerd. Hierin zit de aansluiting bij de jeugdzorg. Deze doelstelling zal dan ook opgepakt worden via de lijn van Positief Opvoeden Drenthe (POD). Ook zal het kennisdelen en uitwisselen van good practices meer vorm krijgen.

Uit de tussenrapportage blijkt dat de provincie met het Onderwijskansenplan Drenthe 2008-2011 een impuls heeft gegeven aan kennisuitwisseling tussen diverse betrokkenen en het mogelijk heeft gemaakt om initiatieven ten uitvoer te brengen.

Het leren van en met elkaar wordt steeds belangrijker om tot betere resultaten te komen. Een dergelijke "cultuuromslag" vraagt gedisciplineerd doorzetten en is een kwestie van lange adem.

Omdat (structurele) verbeteringen en aantoonbare resultaten een langdurige inzet vragen is het nu nog te vroeg om concrete opbrengsten te kunnen benoemen.

Wij vertrouwen erop dat wij u hiermee voldoende hebben geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van het Onderwijskansenplan Drenthe 2008-2011.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
jk/coll.

Samenvatting stand van zaken onderwijskansenplan 2008-2011.

1. Dit is de **2^e rapportage** over de voortgang. In oktober 2008 vastgesteld in de PS met een budget van 1,65 miljoen voor de sociaal-economisch zwakkere regio's in Drenthe (Zuidoost, Zuidwest en Veenkoloniën);
2. **Lange termijn doelstelling** is dat over 10 jaar Drentse onderwijsniveau gelijk is aan het landelijke niveau.
Doelstellingen onderwijskansenplan 2008-2011 (**kortere termijn**):
  - verbeteren taal- en rekenprestatie;
  - doorgaande leerlijnen;
  - vergroten ouderbetrokkenheid.
3. Inmiddels naast projecten Zuidoost Drenthe (duurzaam leren, vanzelfsprekend, masterplan Taal) in afgelopen jaar **ook projecten Zuidwest Drenthe** gestart.
4. Begin 2010 **kwaliteitsakkoord** ondertekend: kwaliteitsslag basisonderwijs in de volle breedte: naast aanpak zwakke en zeer zwakke scholen ook werken aan excellente scholen in Drenthe.
Uniek: ondertekening **alle** (37) Drentse schoolbesturen, en de Drentse gemeenten.
Aantallen zwakke en zeer zwakke scholen laat zien dat er van 2009 naar 2010 (september 2010) een afname is van zowel zwakke als zeer zwakke scholen in Drenthe.
5. **Komend jaar** accenten op:
  - vergroten ouderbetrokkenheid: hier komt de verbinding met jeugdzorg. Dit wordt uitgezet via de lijn van Positief Opvoeden Drenthe (POD). Het komend jaar zal dit verder in gezamenlijkheid uitgewerkt en opgepakt gaan worden.
  - Ook het borgen van de methodieken en resultaten in de projecten moeten nadrukkelijk aandacht krijgen;
  - Het overdragen van de opgedane kennis, nieuwe methodieken naar anderen in Drenthe moet aan bod komen.
6. **Resultaten** worden voorzichtig op onderdelen zichtbaar. Overall resultaten en conclusies kunnen nu nog niet getrokken worden, daar is het nog te vroeg voor.
Wel is zichtbaar:
  - provinciale rol (faciliteren, stimuleren) wordt gewaardeerd;
  - diverse activiteiten laten zien dat er beweging is in Drenthe: op schoolniveau, bovenschools dan wel regionaal niveau:
  - het van en met elkaar leren wordt steeds belangrijker: Professionele leergemeenschappen zijn hier een goed instrument voor;
  - het van en met elkaar leren is een cultuuromslag die vraagt om een gedisciplineerd doorzetten en om een lange adem.
  - duurzame veranderingen hebben veel tijd nodig, maar we verwachten in de eindrapportage van het onderwijskansenplan voorzichtige resultaten te kunnen aangeven.

Inhoudelijke tussenrapportage Onderwijskansenplan Drenthe 2008-2011

Rapportage over de periode: september 2009-september 2010

Inleiding:

Dit is de tweede rapportage over de voortgang van het Onderwijskansenplan 2008-2011. Het Onderwijskansenplan 2008-2011 is opgesteld naar aanleiding van omschreven ambities uit het Collegeprogramma 2007-2011, de ervaringen vanuit de Drentse Onderwijsagenda ("Onderwijs Werkt") en de uitgangspunten van de Sociale Agenda 2009-2012.

Het Onderwijskansenplan 2008-2011 is in oktober 2008 vastgesteld door de Provinciale Staten. In november 2009 is er een eerste tussenrapportage naar de Provinciale Staten gestuurd en dit is de tweede rapportage waarin de voortgang beschreven wordt.

De uitvoering van het Onderwijskansenplan 2008-2011 is in volle gang. Bij alle projecten is de focus gericht op het verbeteren van taal/leesresultaten, maar ook ouderbetrokkenheid en een goede aansluiting naar en vanuit het basisonderwijs zijn belangrijke thema's.

Landelijke en regionale ontwikkelingen met betrekking tot het verhogen van het onderwijsniveau zijn van invloed geweest op het Onderwijskansenplan en heeft geleid tot accentverschuivingen: er wordt sterker ingezet op het verminderen van het aantal zwakke en zeer zwakke scholen in Drenthe; en daarnaast wordt er tegelijkertijd meer aandacht gegeven aan realiseren van meer excellente scholen. Dat betekent dat wij streven naar een kwaliteitsimpuls in de volle breedte.

Kwaliteit basisonderwijs Drenthe:

Kwaliteitsakkoord en uitvoeringsplan:

Op verzoek van de gedeputeerden van de 3 noordelijke provincies en de (toenmalige) staatssecretaris, heeft de Inspectie van het Onderwijs in 2008 een onderzoek gedaan naar de kwaliteit van het basisonderwijs in Groningen, Friesland en Drenthe. Daarin is vastgesteld dat Drenthe relatief veel zwakke en zeer zwakke basisscholen heeft. Voor het Ministerie OCW is Drenthe daarom, net als Groningen en Friesland, een aandachtsgebied in het kader van het zeer zwakke scholenbeleid. In alle drie provincies zijn er in het schooljaar 2009-2010 Kwaliteitsakkoorden tot stand gekomen. Samen met het Ministerie OCW is er inmiddels een start gemaakt met een noordelijk overleg over de voortgang, uitwisseling van ervaringen in dit kader.

In Drenthe is op 17 februari 2010 het "*Kwaliteitsakkoord Basisonderwijs Drenthe 2010 en 2011*" ondertekend door het Rijk, de provincie, gemeenten en schoolbesturen; daarmee wordt gezamenlijk ingezet op het terugdringen van het aantal zwakke en zeer zwakke scholen, het verbeteren van taal- en rekenprestaties en het streven naar excellente basisscholen in Drenthe. Kortom, een aanpak om de kwaliteit in de volle breedte te verhogen.

De doelen die worden nagestreefd zijn ambitieus: op korte termijn (31 december 2011) wordt er gestreefd naar een percentage zwakke en zeer zwakke scholen gelijk aan het landelijke. En voor de lange termijn (2014) moet het aantal zwakke en zeer zwakke scholen zelfs tot nul zijn teruggebracht. De doelen zijn hoog gesteld en welbewust gekozen. Deelname van Drenthe aan de kenniseconomie van de toekomst vraagt een kwalitatief hoog onderwijsniveau. Dit is alleen te bereiken wanneer er op alle niveaus en vanuit verschillende verantwoordelijkheden de focus hierop gericht wordt. Het *Kwaliteitsakkoord Drenthe* is wat dat betreft uniek, want de ambitieuze doelen worden onderschreven door zowel *alle* Drentse schoolbesturen als door het Rijk, provincie en de Drentse gemeenten onderschreven.

Met de Drentse Onderwijsmonitor beschikt Drenthe over een waardevol instrument om jaarlijks in beeld te brengen hoe het onderwijs er voor staat. De Drentse Onderwijsmonitor heeft dan ook een belangrijke rol om de resultaten vanuit het Kwaliteitsakkoord zichtbaar te maken.

De uitwerking van het Kwaliteitsakkoord is vastgelegd in een Uitvoeringsprogramma. Dit is in nauw overleg met het Rijk en de Drentse schoolbesturen tot stand gekomen. Hierin staat concreet beschreven hoe de middelen kunnen worden ingezet. Naast subsidies voor de aanpak van zwakke

en zeer zwakke scholen is het ook mogelijk om subsidie aan te vragen voor zgn. risicoscholen. Dit zijn scholen die nog net niet zwak zijn. Door deze scholen te ondersteunen bv. in de vorm van een analyse, kan voorkomen worden dat de school zwak wordt. Een preventieve werking dus. Verder is er op 6 oktober 2010 een studiemiddag georganiseerd voor alle basisscholen in Drenthe rondom het onderwerp excellente scholen, zodat de kennis hierover op de basisscholen terecht komt. In vervolg op deze studiemiddag zal voor die basisscholen die naar excellentie willen toewerken vervolgmaatregelen "op maat uitgezet" gaan worden. Deze maatregelen zijn gebaseerd op datgene wat tijdens de studiemiddag naar voren is gekomen.

Vanuit het Rijk en de Provincie (Onderwijskansenplan) is er een budget van € 640.000,- voor 2 jaren (2010 en 2011) beschikbaar. In augustus 2010 waren er in het kader van het kwaliteitsakkoord 7 aanvragen binnengekomen en 6 gehonoreerd.

Onlangs heeft de Inspectie het rapport "Zeer zwakke scholen in het basisonderwijs 2006-2010" gepubliceerd. De inspectie heeft een uitgebreide analyse gemaakt van de zeer zwakke scholen in deze periode, dus afgelopen 4 jaren (2006-2010). Hieruit wordt duidelijk dat er langzamerhand een consistent beeld van de factoren ontstaat die een doorslaggevende rol spelen bij zeer zwakke scholen. Er is in dit onderzoek een forse piek te zien van het aantal zeer zwakke scholen (ZZS) eind 2008, begin 2009. Deze is te verklaren uit de afspraken die voortkomen uit de implementatie van het risicogerichte toezicht dat de inspectie van begin 2008 is gaan uitvoeren (betere registratie leidt vaak tot een snellere en grotere toename): dat betekent dat er jaarlijks in Nederland een risicoanalyse van alle scholen wordt gemaakt en de inspectie onderzoek doet op die scholen die risico's vertonen. En het toezicht op zwakke scholen is geïntensiveerd om te voorkomen dat ze zeer zwak worden. In een toezichtsplan wordt vastgelegd aan welke kwaliteitseisen scholen moeten voldoen. Ten slotte voert de inspectie na één jaar een tussentijds kwaliteitsonderzoek (TKO) uit. Bemoedigend is dat ongeveer bij de helft van de scholen bij een TKO het oordeel "zeer zwak" kwijtraakt.

Wat betekent dit voor Drenthe en het Kwaliteitsakkoord?

Duidelijk is en blijft dat de eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het basisonderwijs bij de Drentse schoolbesturen ligt. De conclusies van dit onderzoek zijn voor ons van belang: de kracht van het Drentse kwaliteitsakkoord ligt bij de aanpak in de volle breedte:

In deze trajecten spelen de Drentse schoolbesturen een essentiële rol: zij moeten tijdig signaleren en maatregelen nemen. Het opgestelde akkoord ondersteunt financieel hierin.

Waar wij in Drenthe specifiek aandacht voor moeten hebben zijn "cultuurfactoren" (rapport inspectie noemt dat contextfactoren). Zoals een laag verwachtingenpatroon bij leerkrachten en ouders. Het doorbreken van patronen vergt bewustwording en tijd.

Kwaliteitsverbetering opleidingen :

De opleidingen (PABO, lerarenopleiding) hebben een belangrijke rol als het gaat om een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het onderwijs. Zij verzorgen de opleiding voor toekomstige leerkrachten. En voor goed onderwijs is de leerkracht cruciaal. Effectieve leraren blijken effectief te zijn bij leerlingen van alle prestatieniveaus ongeacht de mate van heterogeniteit in hun groep. Daarnaast is het effect van beslissingen die worden genomen door individuele leraren veel groter dan het effect van beslissingen op schoolniveau (bron: "Wat werkt op school", Robert J. Marzano 2007).

Vanuit het Onderwijskansenplan 2008-2011 worden twee projecten ondersteund die zich richten op de toekomstige leraar:

- *Streektaal op de PABO:*

Een werkgroep van Stenden University en het Huus van de Taol heeft voor het curriculum van de PABO in Emmen een doorgaande lijn op streektaalgebied ontwikkeld. Dit curriculum is niet bedoeld om de studenten streektaal bij te brengen, maar om ze meer bagage mee te geven wanneer ze kinderen in de groep krijgen met een andere thuistaal dan het Nederlands. In elk leerjaar wordt er aandacht besteed aan streektaal, zodat studenten

meer kennis krijgen van de waarde van streektaal en weten wat het leerpsychologisch effect er van is.

In Zuidoost Drenthe groeien veel kinderen op met streektaal. Omdat een hoog percentage van de PABO-uitstroom werk in de regio vindt, is het belangrijk dat zij hier op een professionele manier en met kennis van zaken mee om gaan. Vroege meertaligheid heeft, onder de juiste omstandigheden, een positieve invloed op het intellect van het kind.

- **Leraarplus:**

De schoolbesturen van Onderwijsstichting Arcade (openbaar primair onderwijs Coevorden) en het openbaar primair onderwijs gemeente Emmen hebben een project ontwikkeld, waarbij geselecteerde VWO-ers een opleiding krijgen aangeboden tot leerkracht basisonderwijs. Ze krijgen een leer- werktraject aangeboden, waarbij een stevig lesprogramma wordt gevolgd met een duidelijke koppeling tussen theorie en praktijk (PABO Emmen). Het is een "plus" opleiding, omdat er ook een universitaire component aan zit (RUG). De studentleerkracht (SLK) krijgt een baangarantie na diplomering en naast de gebruikelijke studiefinanciering een financiële vergoeding.

Het schooljaar 2008-2009 was een experimenteel jaar, waarin het project ontwikkeld is. Er is toen gestart met één student. Met ingang van het schooljaar 2009-2010 is het project van start gegaan voor onbepaalde tijd en zijn er zeven studenten geselecteerd om deel te nemen aan het project.

Activiteiten per regio

Onderwijskansenplan Zuidoost/Veenkoloniën

In 2008-2009 is er een aantal grote, meerjarige projecten van start gegaan in Zuidoost Drenthe, primair gericht op het terugdringen van taalachterstanden. In het schooljaar 2009-2010 zijn deze projecten voortgezet.

- **Duurzaam leren in de Veenkoloniën** is een driejarig project waarvan twee zijn afgerond.

Doel van het project is om de (taal)opbrengsten in deze regio te verhogen door duurzame schoolontwikkeling. Het derde jaar zal de aandacht gericht zijn op verdieping en borging. Aan het project nemen 11 basisschoolbesturen deel (119 scholen, 1200 leerkrachten, 16000 leerlingen). De schoolbesturen delen de visie dat taal de sleutel is voor maatschappelijk succes van kinderen en dat onderwijs, met name het primaire proces, centraal moet staan. Er wordt gewerkt in professionele leergemeenschappen: werken vanuit een gezamenlijke visie aan het verbeteren van de schoolresultaten op basis van data. Leren van en met elkaar staat centraal.

Naast de scholen voor primair onderwijs is in het schooljaar 2009-2010 gestart met leergemeenschappen op twee scholen voor voortgezet onderwijs.

Om onderwijsvernieuwing goed op de rails te krijgen en resultaten zichtbaar te maken is tijd nodig. De leerlingresultaten in het project *Duurzaam leren* worden gevolgd door de landelijke inspectie. Er is een eerste meting afgenomen bij alle deelnemende scholen (mei 2009). Een tweede meting vindt medio 2010 plaats (resultaten worden in oktober 2010 verwacht) en in 2011 een eindmeting. Ook is er bij de start van het project een nulmeting gedaan bij leerkrachten t.a.v. kwalitatieve aspecten en deze meting zal in september 2011 herhaald worden. De CITO eindscores 2010 laten een positieve trend zien.

- In het najaar 2008 is een voortvarende start gemaakt met de **pilot Vanzelfsprekend**.

Deze pilot richt zich op het verminderen van taalachterstanden in de 4 gemeenten in Zuidoost Drenthe, in de voorschoolse periode.

In de eerste fase van de pilot is veel geïnvesteerd in deskundigheidsbevordering voor de professionals in de voorschoolse organisaties, de aanschaf van materiaal (van kindvolgsystemen tot VVE materiaal) en in werving/toeleiding van de Jeugdgezondheidszorg naar de voorschoolse voorzieningen. Ook is veel tijd geïnvesteerd in het creëren van draagvlak (bottom-up benadering) om daarmee een duurzaam concept te ontwikkelen.

Een actuele belangrijke ontwikkeling die gevolgen heeft voor *Vanzelfsprekend* is de komst

van de Wet OKE (Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie), die onder verantwoordelijkheid van de gemeenten valt. Deze wet stelt hogere kwaliteitseisen aan het peuterspeelzaalwerk, die meer in lijn zijn met de kinderopvang (bv. twee beroepskrachten met minimaal mbo-3 niveau op een groep van maximaal 16 peuters, wanneer er met een taalstimuleringsprogramma wordt gewerkt).

Deze ontwikkeling, en de ervaring van het afgelopen jaar, vormen de aanleiding om de doelstellingen van *Vanzelfsprekend* aan te scherpen. Daarom wordt nu gewerkt aan het aanbrengen van focus in 2 à 3 realistische, meetbare doelen. Eén van de doelen voor het komende jaar is om via een programmatische aanpak te werken aan een doorgaande (taal)leerlijn van voorschoolse voorzieningen naar basisonderwijs groepen 1 en 2.

In overleg met het ministerie is de looptijd van *Vanzelfsprekend* verlengd met 1 jaar naar een totale looptijd van 3 jaren. Dit heeft geen financiële consequenties.

- **Masterplan Taal Emmen** heeft de eerste fase van het project medio 2010 afgesloten. 7 scholen hebben subsidie gekregen om gericht taalactiviteiten uit te voeren. In fase II ligt het accent op het verbinden van de diverse taalactiviteiten binnen de gemeente Emmen. Kennisdeling en –uitwisseling zal hierin centraal staan.
- **POVO Emmen**
Sinds enkele jaren is het openbaar onderwijs in Emmen bezig om de aansluiting tussen primair en voortgezet onderwijs te verbeteren (po-vo), zodat er een doorlopende leer- en zorglijn ontstaat. Succesvolle activiteiten worden opgenomen in een draaiboek, waarin ook procedures zijn opgenomen. Zo wordt deze aanpak verankerd in het beleid van de betrokken scholen. Activiteiten zijn o.a. training Plaatsingswijzer, plenaire povobijeenkomsten met als doel informatieoverdracht, wederzijdse schoolbezoeken, brugklasmentoring. Sinds het schooljaar 2009-2010 is er ook een website: www.povo-emmen.nl
- **Hink Stap Sprong:**
Dit project is gericht op een volledige ketenaanpak voor potentiële LWOO-leerlingen, waardoor kansen op een succesvolle loopbaan voor deze zwak presterende leerlingen wordt gerealiseerd. In 2009-2010 is binnen de gemeente Coevorden hard gewerkt om de verschillende "schakels" in deze keten te ontwikkelen en de schakels goed op elkaar af te stemmen: o.a. signalering doelgroep, document voor werkafspraken met ouders, helder beschreven kerncurriculum met tussendoelen voor LWOO-leerlingen op gebied van taal/lezen.
In het schooljaar 2010-2011 zijn de ontwikkelde documenten beschikbaar voor alle 13 scholen in Coevorden voor verdere implementatie en daarna Drenthe breed.

Onderwijskansen Zuidwest :

Naar aanleiding van een krachtenveldanalyse in Zuidwest Drenthe in 2008 hebben er in 2008-2009 twee werkconferenties over onderwijskansen plaats gevonden. Dit is uitgemond in een aantal projecten in Zuidwest Drenthe, met name gericht op het verbeteren van de taalprestaties:

- Het project **Onderwijskansen Hoogeveen** heeft tot doel het voorkomen en wegwerken van onderwijsachterstanden in de gemeente Hoogeveen. Hoogeveen heeft hoge ambities gesteld en dat is ook nodig, gezien de omvang van de achterstandsproblematiek in deze gemeente. De gemeente zet in op een groot aantal terreinen, samen te vatten in 3 hoofdonderwerpen: Voor- en voorschoolse educatie, onderwijskansen/ laaggeletterdheid en professionalisering van de voorschoolse voorzieningen. Bij verschillende projecten (Knapzak vol taal, Tiendeveens Talent) is veel enthousiasme en zijn zowel professionals als ouders en kinderen daadwerkelijk betrokken.
Ook in Hoogeveen speelt de wet OKE een rol en plaatst een aantal ontwikkelingen in een ander daglicht, omdat de wet eist dat er per 1 augustus 2010 aan een aantal voorwaarden voldaan moet worden. Zo wordt VVE voor alle kinderen door de nieuwe kwaliteitseisen nu onbetaalbaar en moet opnieuw naar deze ambitie gekeken worden.

- In **Westerveld** wordt al meerdere jaren een actief taal- en leesbeleid gevoerd voor jonge kinderen, via het project **Onderwijskansen**. Doel is om jonge kinderen zo vroeg mogelijk kennis te laten maken met taal en om verschillende leesactiviteiten. Voor jonge kinderen en hun ouders zijn er leesconsulten (wijkverpleegkundige) en dreumesuurtjes in bibliotheken. Daarnaast verzorgt Icare bezoeken aan huis, wanneer er sprake is van een taalarme omgeving

Conclusie:

In het schooljaar 2009-2010 is de uitvoering van het Onderwijskansenplan Drenthe 2008-2011 volop verder gegaan. Naast projecten in Zuidoost Drenthe zijn er ook in Zuidwest Drenthe projecten van start gegaan, gesteund door het provinciale onderwijskansenplan. Alle projecten hebben het verbeteren van de taalprestaties als belangrijkste doel; deze gezamenlijke focus maakt het mogelijk om samenhang aan te brengen. De provincie speelt hierbij een rol door de verschillende initiatieven zoveel mogelijk met elkaar te verbinden, waardoor kennisdelen en uitwisselen van good practices meer vorm krijgt. Ook aan een betere aansluiting tussen de voorschool-basisschool-voortgezet onderwijs, de doorgaande (leer)lijnen, wordt in de projecten aandacht besteed; dit gebeurt op een meer impliciete manier. De deelnemers aan de projecten komen veelal uit de verschillende werksoorten en vinden elkaar op inhoudelijk niveau. Professionele leergemeenschappen (plg's) zijn uitermate geschikt voor deze doelstelling, omdat men uitgenodigd wordt om van elkaar te leren en men gezamenlijk betrokken en verantwoordelijk is voor verbeteringen. Het is belangrijk dat de faciliteiten hiervoor georganiseerd worden, alsmede de kennis voor het inrichten van deze plg's. Ouderbetrokkenheid omvat alle zaken die te maken hebben met de relatie tussen onderwijs van het kind en ouders. Eén (van de vele) aspect van ouderbetrokkenheid in het onderwijs is opvoedingsondersteuning. Daarin zit de aansluiting bij de CJG ontwikkeling/jeugdzorg, waar de provincie een verantwoordelijkheid in heeft. De doelstelling ouderbetrokkenheid uit het Onderwijskansenplan zal opgepakt worden via de lijn van Positief Opvoeden Drenthe, en richt zich dus op een deel van ouderbetrokkenheid, nl. opvoedingsondersteuning.

Een belangrijke mijlpaal, waar alle bestuurlijke (onderwijs)lagen in Drenthe bij betrokken zijn, was de ondertekening van het "Kwaliteitsakkoord Basisonderwijs Drenthe". Een substantieel deel van de middelen van het Onderwijskansenplan Drenthe 2008-2011 wordt ingezet voor het Kwaliteitsakkoord. De middelen zijn daarmee beschikbaar om het onderwijsniveau in heel Drenthe te verhogen.

Het provinciale onderwijskansenbeleid wordt door het onderwijs zeer gewaardeerd. De stimulerende en faciliterende rol, die de provincie hierbij inneemt, wordt als ondersteunend gezien en biedt voor het onderwijs en de voorschoolse voorzieningen extra mogelijkheden om intensief in te zetten op onderwijsvernieuwing. Dat de primaire verantwoordelijkheid hiervoor bij de schoolbesturen ligt is voor alle partijen duidelijk.

De diverse activiteiten laten zien dat er beweging is in Drenthe, zowel op schoolniveau als bovenschools, dan wel regionaal niveau. Het leren van en met elkaar wordt steeds belangrijker om tot betere resultaten te komen. Een dergelijke "cultuuromslag" vraagt gedisciplineerd doorzetten en is een kwestie van lange adem. Het duurzaam maken van deze beweging een belangrijk aandachtspunt.

Op onderdelen is zichtbaar dat de leerlingen prestaties toenemen. Het is nog te vroeg om daar algemene conclusies over te kunnen trekken. Onderzoek is nog bezig en wordt aan het eind van de projectperiode afgerond. Hoewel duurzame veranderingen veel tijd nodig hebben, verwachten we in de eindrapportage van het Onderwijskansenplan voorzichtige conclusies over resultaten te kunnen aangeven.

Speerpunten 2010-2011:

Doelen uit Onderwijskansenplan Drenthe 2008-2011:

- *Kwaliteit Basisonderwijs:*

Financiële ondersteuning verbetertrajecten bij zwakke dan wel zeer zwakke scholen en voor scholen die in de afgelopen drie jaren twee keer onvoldoende hebben gescoord voor een analyse.

En daarnaast ook studiedagen voor het basisonderwijs in Drenthe over het toewerken naar excellente scholen
- *Taal:*

Samenhang aanbrengen tussen verschillende projecten, met focus op taal. Er zal een verbinding gemaakt worden tussen de projecten Vanzelfsprekend en Duurzaam leren, door leidsters uit de kinderopvang/peuterspeelzalen samen met onderbouwleerkrachten verder te professionaliseren in professionele leergemeenschappen; daarmee wordt tevens gewerkt aan de doorgaande (leer)lijn, wat ook één van de doelstellingen van het Onderwijskansenplan is.

Ook wordt de gemeente Hoogeveen nauw betrokken bij Vanzelfsprekend (Zuidoost Drenthe) door zitting te nemen in de projectgroep, zodat ervaringen over en weer uitgewisseld kunnen worden.
- *Doorgaande lijn:*

Door professionele leergemeenschappen te starten wordt er tevens gewerkt aan een doorgaande (leer)lijn.
- *Ouderbetrokkenheid:*

Op de behoefte vanuit de praktijk, nl. om ook het onderwijs en voorschoolse organisaties te betrekken bij Positief Opvoeden Drenthe (vanuit het programma Jeugd), zal verder ingespeeld worden. Voor het onderwijs/voorschool wordt vanuit POD een workshop op maat gemaakt vanuit dit programma (Positief Opvoeden Drenthe) . In 2010-2011 wordt dit onder de aandacht gebracht van betrokkenen en zal het, waar mogelijk, georganiseerd worden.

Daarnaast hebben de lopende projecten er voor gekozen om het komende jaar het thema ouderbetrokkenheid hoog op de agenda te zetten.